

Liturgie Kom-in-de-kerk-dienst

Emmen, 10 maart 2019

thema: met Jezus in de gevangenis

1. Votum
2. Vredegroet
Genade voor u en vrede van God onze Vader in de Heer Jezus Christus. (Amen)
3. Zingen: **Psalmen voor Nu 16**
4. Intro, met bijdrage van Lucia Klinge
5. Gebed
6. Bijbellezen: **Matteus 10:17-33** (*gelezen door...*)
7. Zingen: **Psalm 142:1-6** (*lied van een gevangene*)
8. Tekst: **Matteus 25:36b**
9. Preek
10. Zingen: **Opwekking 378**
11. Gebed
12. Geloofsbelijdenis zingen: **Opwekking 347**
13. Inzameling van de gaven (*diakenen geholpen door...*)
Tijdens de collecte zingt de muziekgroep **Blijf in Mij** van *Sela* (tekst graag op de beamer!)
14. Zingen: **Opwekking 710**
15. Zegen.
Dat de HERE u zegent en behoedt. Dat de HERE zijn aangezicht over u laat lichten en u genadig is. Dat de HERE zijn aangezicht over u verheft en u vrede geeft. (Amen)

Preek voor een Kom-in-de-kerk-dienst
Thema: met Jezus in de gevangenis
Emmen, 10 maart 2019

Intro

[dia1] Wie is er wel 's in de gevangenis geweest?

(Nee, ik bedoel niet wie in de gevangenis heeft *gezeten*, maar wie er wel 's is *geweest*?)

Tip: ga's naar een open dag van een gevangenis, of het gevangenis­museum in Veenhuizen.

Laten we even naar een **filmpje** kijken over het bezoek aan een gevangenis vanuit de ogen van een kind [dia2] <https://www.dji.nl/info-voor-kids/op-bezoek-bij-je-vader-of-moeder-in-de-gevangenis.aspx>

[dia3] Toch altijd wel een bijzondere ervaring om in een echte gevangenis te komen (ik ben in die van Arnhem en Zwolle geweest).

Al die veiligheidsmaatregelen voordat je als bezoeker binnenkomt.

Al die deuren die om de beurt open en dicht gaan.

En dan al die cellen, waar gevangenen hun dagen slijten. [dia4]

Soms hoor je wel 's commentaar dat mensen vinden dat zo'n cel veel te comfortabel en te luxe is – 'die mensen verdienen *straf*– ze zitten toch zeker niet voor niks in de gevangenis!

En moet je dan 's kijken wat er allemaal in zo'n cel is, het lijkt wel een *hotelkamer*...'

Het is waar dat de omstandigheden in een cel in Nederland aanzienlijk beter zijn dan die in bijvoorbeeld India of Afrika, maar toch: het wezen van een gevangenis is dat je je *vrijheid* kwijt bent. Dat je niet kunt gaan en staan waar jezelf wilt. Dat je niet zomaar even lekker naar buiten kunt lopen. Dat je ook niet zo even bezoek kunt krijgen. *Het slot zit aan de buitenkant*...

Dan mag je een goed bed hebben, en een fatsoenlijke wc, en een *flatscreen* aan de muur – je zit daar toch echt vast tussen die 4 muren! [dia5]

Probeer je dat even in te denken... Dat is voor niemand een pretje.

En dat hoeft inderdaad ook niet, dat het een pretje moet zijn in de gevangenis.

Want zeker, die mensen zitten er niet voor niets.

Hoe zeggen we dat? Verdiende loon? Gerechtigheid? Eigen schuld, dikke...?

En toch...

Toch is een gevangene in de eerste plaats een *mens*, een *medemens*.

En niet iedere crimineel is een Holleeder...

Er zijn inderdaad meedogenloze mensen die zonder met de ogen te knippen iemand omleggen.

Maar je hoort ook regelmatig trieste verhalen over gevangenen, [dia6] hoe ze door hun afkomst, door hun ellendige thuissituatie, door hun gebrek aan opvoeding en goede voorbeelden, door hun foute vrienden, etc in een milieu terecht zijn gekomen dat hen heeft meegezogen in een onderwereld.

Ik bedoel niet dat ze dan vooral *slachtoffers* zijn, zeker niet: het blijven daders.

Maar de een bij de ander maakt wel verschil!

Moeten zulke mensen geen tweede kans krijgen?

Moeten ze hun leven lang boeten voor dat ene moment dat ze de fout in gingen?

Er zijn organisaties die zich met dit soort vragen bezighouden.

Ik noem vanmiddag de christelijke organisaties [dia7] *Exodus* en *Gevangenezorg Nederland*.

Beide zetten zich er voor in dat gevangenen bezoek krijgen, en dat gevangenen die hun straf hebben uitgezeten geholpen worden om op een goede manier terug te keren in de samenleving.

Want dat laatste valt vaak niet mee: terugval in criminaliteit na gevangenisstraf is eerder regel dan uitzondering. Ex-gevangenen hebben regelmatig schulden, geen woonruimte, geen werk en geen gezond sociaal netwerk.

Als ze dan een [dia8] maatje hebben die hen helpt en begeleidt, is er groter kans dat het goed gaat.

Zulke organisaties zijn het waard financieel en moreel te steunen.

Wat je verder kunt doen, is vrijwilliger worden, zowel bij *Exodus* als bij *Gevangenezorg*.

Je kunt bijvoorbeeld zo'n maatje van een gevangene worden.

Maar ook activiteiten helpen organiseren om de verveling en eenzaamheid te doorbreken.

Wat er vanuit de kerken gebeurd is, dat er op zondag kerkdiensten worden gehouden in de gevangenis.

Daar zijn speciaal predikanten/voorgangers voor aangesteld, die heten *justitie-predikant*.

Namens onze kerken [dia9] is dat Geerhard Kloppenburg (inderdaad familie van onze Kloppenburgs). Hij werkt vanuit de zusterkerk Almere in de gevangenis van Zwolle.

Ook bij het organiseren van zulke samenkomsten zijn vrijwilligers nodig.

En het is mooi dat er vanuit onze gemeente een aantal leden zijn die dat doen.

Klaas en Gooitske Baas hebben het vele jaren gedaan en zijn er onlangs vanwege hun leeftijd mee gestopt. En Lucia Klinge en Carin Wigt gaan nog steeds met regelmaat naar de gevangenis in Ter Apel.

Het is goed om hen nu zelf over dat werk aan het woord te laten.

Bijdrage Lucia Klinge

Gebed

Bijbellezen: Matteus 10:17-33

Zingen: Psalm 142:1-6 (als lied van een gevangene)

Tekst preek: Matteus 25:36b

Preek

Volk van God, geliefde gemeente van Jezus Christus,
br/zr jonger of ouder, welkome gast, luisteraar/kijker thuis,

[dia11] Wie heeft er wel 's in de gevangenis gezeten?

(Nee, ik bedoel niet wie wel 's een keer in de gevangenis is *geweest*, maar wie daar echt gevangen heeft *gezetten*.)

Niemand? Serieus niet?

Hoe kan dat dan?

Dat verwacht je nl helemaal niet bij christenen, bij volgelingen van Jezus Christus.

Als je de Bijbel leest, ontdek je dat het haast 'hoort' bij het geloof, dat je gevangen wordt genomen, en misschien zelfs nog wel erger.

Nee, niet omdat je iets ergs hebt gedaan, omdat je iemand hebt vermoord, maar juist omdat je iemand wilt redden, door hem/haar het evangelie te vertellen.

Er zijn voorbeelden genoeg.

Denk aan de leerlingen van Jezus, die na zijn Hemelvaart getuigen [dia12] van de redding die er is in Christus, en daarvoor worden opgepakt en gevangengenomen. En dan zijn ze zelfs *blij* dat ze vernederd worden *om de naam van Jezus* (Handelingen 5:41)

Denk aan Petrus, met dat wonderlijke verhaal dat hij, op gebed van de gemeente, door een engel uit de gevangenis wordt gered.

Of denk aan Paulus. Eerst vervolgt [dia13] hij de christenen: hij probeert de gemeente te vernietigen door mannen en vrouwen met geweld uit hun huizen te sleuren en hen te laten opsluiten in de gevangenis (Handelingen 8:3).

Maar later, na zijn bekering, wordt hij meerdere keren zelf gevangen gezet en opgesloten.

[dia14] Hij noemt zichzelf dan '*gevangene omwille van het evangelie*' (Efeziërs 4:1, Filippenzen 1:13, Filemon :1 en 9).

En hij prijst Onesiforus, omdat die bij hem op bezoek komt *en zich niet heeft geschaamd voor mijn gevangenschap*. (2 Timoteus 1:16)

Zo kan het gaan met volgelingen van Jezus: terecht komen in de gevangenis. [dia15]

Zo is het immers ook met Jezus *zelf* gegaan: ook onze Heiland is gevangen genomen, in die donkere nacht, in de boomgaard op de Olijfberg. Met een hele troep soldaten kwamen ze op Hem af en voerden Hem af naar de kerker. [dia16] En daarna begon die vreselijke vertoning van zijn mishandeling en verhoring, waarna Hij uiteindelijk onschuldig ter dood wordt gebracht.

Als ze dit al doen met je Heer, met Hem die je volgt – zal het dan veel anders gaan met jou? Dat hoef je niet te verwachten! (Matteus 10:24v)

Dus: hoe kan het dan, dat er hier nog nooit iemand gevangen heeft gezeten 'omwille van de naam van Jezus?'

[dia17] Wat doen wij dan verkeerd?

Kijk naar landen als [dia18] India, China en Noord-Korea, of verschillende landen in Afrika: daar komen nog steeds heel veel christenen in de gevangenis.

Daar hoort het bij christen-zijn, dat je in de gevangenis terecht kunt komen, gemarteld kunt worden – jaren lang soms.

Maar wat zie je in die landen tegelijk?

Dat het aantal volgelingen van Jezus groeit – net als in de tijd van het Nieuwe Testament.

Hoe meer druk gelegd wordt (bedoeld om het christelijke geloof tegen te werken), hoe groter de verspreiding ervan!

Want nu merken mensen dat het geloof in Jezus Christus als Redder en Verlosser het waard is om de gevangenis voor in te gaan, om voor te sterven zelfs.

„Het bloed van de martelaren is het zaad van de kerk", zeggen we daarom.

En dat is het grote verschil met ons hier in Nederland: wij hoeven nog amper een offer te

brengen, en al helemaal niet met ons eigen leven en lichaam.

Het is voor ons heel gemakkelijk geworden om christen te zijn, we lopen er zelfs de kantjes vanaf; niet naar kerkdiensten of Bijbelstudie gaan, dat zullen ze daar niet in hun hoofd halen, daar is het veel te belangrijk en te mooi voor...

[dia19] Als er gemeenteleden in de gevangenis zitten, of als de gevangene familie van je is, dan is het begrijpelijk dat je ook op bezoek gaat (als je je tenminste niet voor hen schaamt en niet bang bent ook gevangen gezet te worden, omdat je immers een christen bezoekt). Als Jezus terugkomt en recht gaat spreken, de schapen van de bokken scheidt, hen die wel bij Hem horen en hen die niet bij Hem horen, als Jezus gaat oordelen neemt Hij ook het bezoeken van gevangenen als test van barmhartigheid.

Hij zegt: [dia20] *Ik zat gevangen en jullie kwamen naar Mij toe. En ook: Ik zat in de gevangenis en jullie bezochten Mij niet.*

Dan is natuurlijk de verbaasde reactie, haast een beetje een protest: Ja, maar *wanneer hebben wij U gevangen gezien?*

En dan zegt Jezus dat als je de minsten, de onaanzienlijksten van zijn broers en zussen hebt bezocht, *Hem* hebt bezocht (of niet dus).

Jezus vereenzelvigt zich steeds opnieuw met de minsten, de losers, met hen die haast niemand ziet staan, de verschoppelingen, zij die niet meetellen.

Komt dat, juist als het gaat om gevangenen, om criminelen, niet heel dichtbij?

Want gevoelsmatig heb je – ik denk net als ik – een afkeer van zulke mensen.

[dia21] Want bij gemeenteleden op bezoek gaan die gevangen zitten om hun geloof, da's natuurlijk nog wel even wat anders dan op bezoek gaan bij iemand die een moord heeft gepleegd... die iemand aangerand of verkracht heeft... die kinderen heeft mishandeld...

Dat is toch eng? Gevaarlijk? Zal diegene jou niet wat aandoen?

Heel begrijpelijk, dit soort gevoelens en ideeën.

Lastig, om onbevooroordeeld op bezoek te gaan...

En toch, Jezus zegt het, dus neem het serieus: [dia22] *Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broers of zussen, dat hebben jullie voor Mij gedaan.*

Bedenk: [dia23] **in die crimineel bezoek ik Jezus...**

Maar waarom zou je dat doen? Op bezoek gaan bij iemand in de gevangenis?

Nou, omdat het dus een test is van barmhartigheid – Jezus onderzoekt je daarop als Hij terugkomt, of je het begrepen hebt wat genade is.

Maar er is meer.

In Hebreëen 13:3 staat: [dia24] *Bekommer u om de gevangenen alsof u samen met hen gevangen zat...*

Is juist voor christenen niet belangrijk, die regel, dat wat jij wilt dat de mensen jou doen, dat jij dat ook voor anderen doet!?

Denk je in gevangen te zitten.

[dia25] Een gevangene voelt zich vaak eenzaam, verlaten, wanhopig (Psalm 142).

Je bent je vrijheid kwijt.

Velen zitten met hun gedachten bij familie, hun gezin, kinderen...

Velen worstelen met schuldgevoel en vragen over de zin van het leven.

Juist in zulke omstandigheden is het zo goed een medemens te spreken, medeleven te ervaren, gevoelens te kunnen delen.

Zo medemens zijn, je kunt ook zeggen: *naaste* zijn, is een volgeling van Jezus toch op het lijf geschreven!?

Daar komt bij dat je als christen je kunt bedenken wat het is om gevangen te zijn.

Elke zondag als de wet wordt voorgelezen, hoor je immers dat je bevrijd bent uit de gevangenis van de slavernij in Egypte.

Je weet wat het betekent om niet vrij te zijn, [dia26] en hoe heerlijk het is bevrijd te zijn.

Je weet ook dat ieder mens uit zichzelf slecht is, en dat Jezus Christus je heeft vrijgekocht uit de slavernij van de Satan, dat Jezus van ons hield toen wij nog zondaars, je kunt ook zeggen: *criminelen* waren...

En dat je jezelf dus niet op de borst hoeft te kloppen: kijk mij even goed zijn; nee, het is genade als je door de kracht van de Geest goed kunt doen.

Vanuit onszelf zijn we niet beter dan die crimineel, die gevangene.

Van zichzelf is die crimineel/gevangene niet slechter dan wij.

Dat besef maakt dat je [dia27] naast die persoon kunt gaan staan, je om hem/haar kunt bekommeren, bewogen kunt zijn.

Nee, daarmee keur je zeker niet goed wat hij/zij heeft gedaan, je keurt de misdaad niet goed.

Maar je blijft wel de mens in die gevangene zien.

Jij hoeft niet over hem/haar te oordelen – dat heeft de rechter al gedaan, en uiteindelijk zal God het doen. God, die rechtvaardig en barmhartig is.

Is het niet opvallend dat in de profetie van Jesaja staat over de komende glorie:

[dia28] *De geest van God, de HERE, rust op mij, want de HERE heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij mij gezonden, om aan verslagen harten hoop te bieden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan geketenden hun bevrijding...* (Jesaja 61:1)

Dat is hoopvolle taal, een belofte die Jezus waarmaakt.

Vanuit die belofte kunnen en mogen wij bezig zijn en al iets van Christus laten zien, ook in de gevangenis, en Christus gestalte geven bij schuldige, zondige maar ook zo kwetsbare en vaak ontvankelijke mensen.

Amen

[dia29]